

خط مشی سیاستهای مالکیت فکری و نوآوری در دانشگاههای علوم پزشکی کشور

۱- مقدمه

مالکیت فکری به عنوان یکی از زیرساختهای اساسی توسعه فناوری در قرن حاضر به شمار می‌رود به نحوی که حمایت از حقوق مالکیت فکری در خلق نوآوری‌های جدید و حمایت و تشویق نوآوران نقش عمده‌ای را برعهده دارد. از سوی دیگر، عدم آشنایی با قوانین مالکیت فکری در سطوح داخلی و بین‌المللی خسارات زیادی را از جمله افشا شدن فناوری در بازار هدف و امکان استفاده رقبا از دانش و خلاقیت‌های فکری نوآوران حقیقی بدون پرداخت هیچ هزینه‌ای به همراه دارد که نتیجه آن دستیابی به منافعی است که در اثر زحمات چندین ساله افراد دیگر و بدون صرف هیچ گونه تحقیق و تلاش، بدست آمده است. در همین راستا کمیته تخصصی مالکیت فکری، ثبت اختراع و نوآوری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی این خط مشی و سیاست را با هدف حفظ و صیانت از حقوق فکری اعضای هیات علمی، دانشجویان و نوآوران در حوزه سلامت و ایجاد زمینه و زیرساخت لازم برای توسعه فناوری و نوآوری در این حوزه با حضور نمایندگان دانشگاههای علوم پزشکی، در قالب جلسات کارشناسی متعدد، تهیه و در تاریخ ۹۷/۵/۱۶ نهایی نموده است.

۲- اهداف

- ۱- کمک به گسترش علم و جهت دهی اختراعات و نوآوریهای حوزه سلامت
- ۲- برقراری ساختار حمایتی برای فعالیتهای علمی و تحقیقاتی حوزه سلامت
- ۳- فراهم نمودن زیرساختها جهت بهره‌برداری انتفاعی محققین و موسسات علمی و پژوهشی از نتایج تحقیقات خود (تبدیل علم به ثروت)
- ۴- ترویج و تقویت فعالیتهای خلاقانه و حرکت به سمت اهداف آموزشی، تحقیقاتی و فناوری دانشگاهها و مراکز تحقیقاتی در حوزه سلامت
- ۵- توسعه پژوهش‌های کاربردی در راستای گسترش ارتباط محققین دانشگاه با صنایع و دستگاههای اجرای و کمک به توسعه اقتصاد دانش بنیان
- ۶- حمایت از تحقیقات و فعالیتهای علمی که منجر به خلق مالکیت فکری گردد
- ۷- تعیین اصول و چارچوب کلی برای تقسیم منافع، تعهدات و سهم محقق و دانشگاه طی زمانی که مالکیت فکری منجر به حصول حق امتیاز می‌گردد.

- ۸- تقویت اتحاد و یکپارچگی و آزادی عمل در خلق ثروت از مالکیت فکری به منظور حمایت از تلاشها و فعالیتهای جامعه علمی
- ۹- تعیین یک چهارچوب مشخص در توسعه روابط اقتصادی دو جانبه و حمایت و ایجاد انگیزه در جهت توسعه نوآوریها و افزایش سوددهی فعالیتهای علمی
- ۱۰- مدیریت نوآوری و ایجاد ساختار سازماندهی شده برای حفظ و حمایت مالکیت فکری
- ۱۱- فراهم نمودن امکانات توسعه فرصت‌های شغلی برای جامعه علمی از مسیر حمایت از توسعه فعالیتهای نوآورانه
- ۱۲- فراهم نمودن زیرساخت جهت امکان سرمایه‌گذاری در بخش تحقیقات کاربردی
- ۱۳- تشویق و اطلاع‌رسانی به محققین برای استفاده از نظام مالکیت فکری و جلوگیری از هرگونه تبعیض در بهره‌برداری و قانونمندی آن
- ۱۴- کمک به جهت دهی پایان نامه های دانشجویی علوم پزشکی کشور در جهت تجاری سازی علم و فناوری
- ۱۵- شناسایی و معرفی ظرفیت های موجود در داخل و خارج کشور برای توسعه فناوری
- ۱۶- کمک به تبیین ساختار اجرایی، فرایندهای کاری و تعریف جایگاهی نظام مند، پویا و کارآمد برای دفاتر مالکیت فکری و نوآوری در حوزه سلامت

۳- تعاریف

- در این دستورالعمل کلیه تعاریف مالکیت فکری، ثبت حقوقی مالکیت فکری، اختراع، گواهینامه اختراع و مالک اختراع، مطابق قوانین واپس‌واستناد بالادستی کشور تعریف و ارائه شده‌اند.
۱. **دارایی فکری:** به دارایی‌های حاصل از خلاقیت‌های فکری انسان اطلاق می‌گردد که عمدتاً در دو زمینه کلی صنعتی (نظیر اختراعات، طرحهای صنعتی، علائم و نامهای تجاری) و علمی، ادبی و هنری (نظیر آثار مکتوب، نرم‌افزارهای رایانه‌ای، موسیقی، شعر، فیلم و مجسمه‌سازی) می‌باشند.
۲. **واگذاری امتیاز بهره‌برداری از مالکیت فکری:** قراردادی بین مالک دارایی فکری و متقاضی بهره‌برداری از آن مالکیت است که به‌موجب آن قرارداد، متقاضی در قبال پرداخت مبلغی (به صورت درصدی از درآمد خالص حاصل از فروش محصول حق امتیاز^۲ و یا مبلغی ثابت، مجوز بهره‌برداری از مالکیت فکری را بدست می‌آورد.
۳. **حق امتیاز:** عبارت است از مجوز بهره‌برداری از ابداعات که درآمد حاصله از تجاری‌سازی آن، به طور منصفانه مابین موسسه و مبدع تسهیم می‌شود.
۴. **حق امتیاز انحصاری:** مجوز بهره‌برداری انحصاری بوده و شامل کلیه فعالیتهای پژوهشی که منجر به تولید محصول، پیشبرد یک روش و یا توسعه فرایندی تولیدی می‌گردد، می‌باشد. ثبت اختراع نخستین گام در فرآیند تحقیقات جدید و نوآور است. در صورت پیشبرد یک روش و یا توسعه فرایندی تولیدی که منجر به کسب حقوق مادی از قبیل پروانه یا مجوز تولید و یا انعقاد قرارداد کسب درآمد حق امتیاز

1-WIPO (World Intellectual Property Organization)

2-Royalty

- شود (حتی اگر منجر به ثبت ابداع یا اختراع نزد مراجع قانونی نشود) نیز حقوق مادی آن مشمول این دستورالعمل خواهد بود.
۵. **مخترع:** کسی است که اولین بار تجسم مادی محصول یا فرایندی را عینیت بخشیده و به ثبت رسانده است.
۶. **پدیدآورنده:** کسی است که اولین بار اثر غیرمادی نظیر اثر نوشتاری را بوجود آورده و اقدام به ثبت و انتشار آن می‌نماید.
۷. **حق مادی:** حقی است که دارای ارزش بوده و قابل انتقال می‌باشد و می‌تواند محدود به زمان یا مکان باشد مانند: حق امتیاز.
۸. **حق معنوی:** شامل حق انتساب اثر به خالق بوده و شامل حق اقتصادی یا حق تکثیر نمی‌شود و غیرقابل انتقال است و محدود به زمان و مکان نیست مانند: مالک اسمی اختراع که تنها شامل فرد یا افراد خالق اثر بصورت مشترک بوده و قابلیت سهم بندی ندارد.
۹. **حامی^۳:** افرادی حقیقی یا حقوقی (اعم از دولتی یا غیر دولتی) هستند که در کنار دانشگاه و پدیدآورنده در ایجاد مالکیت فکری (معمولاً از طریق حمایت مالی) سهیم می‌باشند.
۱۰. **دانشگاه:** در اینجا منظور دانشگاه یا موسسه تابعه وزارت بهداشت می‌باشد.

۴- چارچوب اجرایی واحد مالکیت فکری دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور

۴-۱- واحدهای مالکیت فکری و نوآوری

کلیه دانشگاه‌های علوم پزشکی و موسسات تحقیقاتی و فناوری وابسته به آنها موظف به داشتن واحد مالکیت فکری و نوآوری می‌باشند.

تبصره ۱: مدیران این واحدها باید آشنایی کامل با مبانی، اصول و روشهای اجرایی مالکیت فکری داشته باشند و مورد تایید کمیته مالکیت فکری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی باشند.

تبصره ۲: این واحدها باید حداقل یک کارشناس آموزش دیده در زمینه مالکیت فکری داشته باشند.

تبصره ۳: کلیه امور مربوط به مالکیت توسط واحد مالکیت فکری دانشگاه انجام خواهد شد.

۴-۲- کمیته مالکیت فکری

سیاستگذاری، برنامه ریزی و تصمیم گیری در مورد مالکیت فکری در دانشگاه/موسسه تابعه وزارت بهداشت توسط کمیته مالکیت فکری دانشگاه انجام می‌شود. اعضای کمیته با پیشنهاد معاون تحقیقات و فناوری و حکم رئیس دانشگاه برای مدت ۲ سال انتخاب می‌گردند و این مدت قابل تمدید خواهد بود.

اعضای پیشنهادی کمیته عبارتند از:

- ۱- معاون تحقیقات و فناوری دانشگاه/موسسه: رئیس کمیته
- ۲- معاون آموزشی دانشگاه
- ۳- معاون پشتیبانی دانشگاه
- ۴- مدیر توسعه فناوری دانشگاه
- ۵- مسئول دفتر حقوقی دانشگاه یا یک نفر حقوقدان آشنا با مالکیت فکری
- ۶- ۲ نفر اعضای حقیقی خبره در زمینه مالکیت فکری در دانشگاه (در آموزش و پژوهش)
- ۷- مدیر ارتباط با صنعت یا مرکز رشد
- ۸- مدیر واحد مالکیت فکری و نوآوری دانشگاه
- ۹- مدیر آموزش و تحصیلات تکمیلی دانشگاه
- ۱۰- مدیر دفتر استعدادهای درخشان دانشگاه
- ۱۱- مدیر امور هیات علمی دانشگاه

۵- مقررات حمایت از مالکیت دارایی فکری

۵-۱- اصول کلی حمایت از مالکیت دارایی فکری

- ۵-۱-۱- ابداعات و اختراعات متعلق به دانشگاه و مخترع هرگونه تولید محصول و یا فرایندی که طی فعالیت علمی فردی در دانشگاه یا با استفاده از امکانات فیزیکی و دستگاهی و یا با کمک بودجه دانشگاه به انجام رسد، دانشگاه در نتایج مادی و فکری حاصل از آن، دارای حق خواهد بود.
 - ابداعات و اختراعات مشمول یکی از موارد ذیل از لحاظ حقوق مادی و معنوی متعلق به دانشگاه و مخترع خواهد بود و مقررات این دستورالعمل بر آن حاکم است:
 - ۱- ابداع در قلمروی وظایف استخدامی مخترع و یا در طی اجرای تعهدات هر قرارداد دیگری با دانشگاه حاصل شده باشد (به عنوان نمونه در قرارداد استخدام، ابداعات به وجود آمده جزء موضوعات قرارداد محسوب شده‌اند).
 - ۲- ابداع درون قلمروی وظایف مخترع قرار نمی‌گیرد با این وجود ابداع مرتبط به فعالیت‌های تجاری و تحقیقاتی دانشگاه می‌باشد.
 - ۳- مبدع از دانش کارفرما و یا منابع دانشگاه استفاده کرده باشد.
- تبصره ۱: چنانچه دانشگاه به هر دلیل حقوق مربوط به اختراع را به مخترع واگذار نماید، همچنان مجاز خواهد بود تا از آن اختراع برای مقاصد تحقیقاتی و آموزشی به صورت غیر انحصاری، غیرقابل ابطال و بدون نیاز به پرداخت حق امتیاز استفاده نماید.

تبصره ۲: چنانچه مخترع ادعا نماید که دارایی فکری، بدون استفاده موثر از منابع و امکانات دانشگاه حاصل شده است، در صورت بررسی مدارک و پذیرش ادعای مذکور در کمیته مالکیت فکری، تایید معاون تحقیقات و فناوری دانشگاه و موافقت شورای فناوری، دانشگاه بصورت مکتوب اعلام می‌نماید که ادعایی را مبنی بر مالکیت آن دارایی فکری ندارد.

تبصره ۳: کلیه حمایت های مادی و معنوی از نوآوری مشروط به حفظ حقوق دانشگاه می باشد.

تبصره ۴: استفاده از نام و آرم دانشگاه منوط به کسب اجازه از معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه خواهد بود.

۵-۱-۲- همکاری تیمی در ایجاد اختراع

یک اختراع می تواند توسط یک یا چند نفر ایجاد شود که در صورت همکاری تیمی، سهم هر یک از افراد بایستی با توافق همه مخترعین مشخص شود که در این رابطه اگر پایان نامه ماخذ اختراع باشد استاد یا اساتید راهنما سهم را مشخص، و به تائید اعضاء ذینفع (دانشجو و مشاورین) رسانده و جهت ادامه کار ثبت نوآوری ارائه می‌نمایند.

در صورتیکه طرح پژوهشی ماخذ اختراع باشد، مجری یا مجریان طرح پژوهشی سهم افراد ذینفع (همکاران طرح) در اختراع را طی یک قرارداد، مشخص و پس از تائید و توافق مجموعه جهت ثبت آن اقدام می‌نمایند

تبصره ۱: نسبت سهم دانشگاه و سهم مخترع در ایجاد ابداع در تعیین سهم حق الاختراع مخترع موثر خواهد بود.

تبصره ۲: در کارهای گروهی، درصد سهم مخترعان قبل از ارائه درخواست تقاضای ثبت، بصورت مکتوب مشخص می‌گردد. در مواردی که درصد سهم هر یک از افراد مذکور مشخص نشده باشد، منافع حاصله به صورت مساوی بین آنها تقسیم خواهد شد.

تبصره ۳: در صورت بروز اختلاف بین استاد و دانشجو نظر کمیته مالکیت فکری دانشگاه ملاک عمل خواهد بود.

۵-۱-۳- مشارکت سرمایه‌گذار

چنانچه فعالیت علمی خاصی با حمایت سرمایه‌گذار خارج از دانشگاه منجر به محصول تجاری و یا اختراع شود، سرمایه‌گذار نیز در حقوق مادی مالکیت فکری مربوطه سهیم است.

تبصره ۱: متقاضی نمی‌تواند کاری را که با سرمایه‌گذاری سازمان دیگری به نتیجه رسیده است، بدون کسب مجوز رسمی آن سازمان، برای ثبت علمی یا به مرحله تولید رساندن آن به دانشگاه ارایه کند. متخلفین علاوه بر تعقیب حقوقی سازمان مذکور از سوی دانشگاه نیز متخلف محسوب شده و می‌بایست کلیه خسارات مالی و معنوی این اقدام را به دانشگاه بپردازد.

تبصره ۲: مراکز رشد و پارکهای فناوری وابسته به دانشگاههای علوم پزشکی در ارتباط با افراد، واحدهای فناوری و یا مراکزی که در آنها مستقر می‌باشند نقش حامی را داشته و میتوانند طی قراردادی از درآمدهای حاصل از دارای فکری ایجاد شده توسط آنها برخوردار گردند.

تبصره ۳: میزان سهم دانشگاه، مخترع و حامی و نیز امکان استفاده رایگان و نامحدود آنها از دارایی فکری حاصله، در قرارداد همکاری منعقد تعیین می‌گردد.

تبصره ۴: اگر دانشگاه بر اساس قراردادی تمام یا بخشی از حقوق مالکیت فکری حاصله را به دیگری اعطا نماید، حقوق مخترع مربوطه و حامی نیز در قرارداد مذکور لحاظ خواهد شد.

تبصره ۵: چنانچه فردی مشمول این دستورالعمل باشد و طرف قرارداد با محل دیگری نیز باشد (که مانع واگذاری کلیه حقوق به دانشگاه شود)، وظیفه دارد که قبل از امضاء هر نوع تعهد یا قرارداد، موضوع را به اطلاع معاونت پژوهشی و واحد ثبت اختراعات، نوآوری و مالکیت فکری برساند تا با توافق دانشگاه و موسسه ذیربط، حقوق طرفین لحاظ گردد.

۵-۱-۴- افشاء اطلاعات دارایی فکری

هر گونه اطلاع‌رسانی و انتشار دستاوردها (اعم از مکتوب، شفاهی و یا الکترونیکی) توسط مخترع یا پدیدآورنده باید با هماهنگی و همراه با ذکر نام دانشگاه صورت گیرد. در مقالات منتج از ثبت اختراع موظف به ذکر نام دانشگاه می‌باشند. برای ناقضان این امر، مکانیسمهای تنبیهی متناسبی توسط دانشگاه در نظر گرفته خواهد شد.

تبصره ۱: در صورتیکه طرح حاصل یک کار تحقیقاتی مصوب یا نتیجه رساله دکترا یا پایان نامه کارشناسی ارشد و یا پروژه دانشجویی در دانشگاه باشد، دانشگاه نیز در طرح سهیم بوده فرد نمی‌تواند نتایج آنرا بدون کسب مجوزهای لازم در جای دیگری (اعم از داخل یا خارج از کشور) ارایه کند. در صورتیکه طرح بصورت رساله منتشر شود و یا با مجوزهای لازم بصورت مقاله انتشار یابد آثار حقوق مالکیت پس از طی شش ماه بعد از انتشار بر آن مترتب نخواهد بود.

تبصره ۲: در صورتیکه محقق بدون اجازه کتبی از واحد مالکیت فکری، اقدام به انتشار یا ارائه مطلب علمی مورد ثبت اختراع نماید، کلیه ضرر و زیان‌های مادی و فکری احتمالی تحمیل شده به دانشگاه را باید جبران نماید.

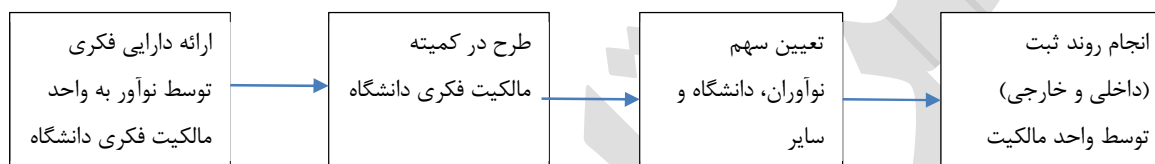
۵-۱-۵- بهره‌برداری از دارایی فکری

هرگونه قرارداد و موافقت‌نامه در جهت کسب پروانه و بهره‌برداری از اختراع بایستی با نظارت معاونت پژوهشی و واحد مسئول مالکیت فکری دانشگاه/موسسه صورت پذیرد و اطلاعات مربوط به آن به منظور ثبت و نگهداری برای دانشگاه/موسسه ارسال گردد.

تبصره: چنانچه پدیدآورندگان طی یکسال پس از ثبت اختراع، اقدامی برای تجاری سازی انجام ندهند، دانشگاه پس از یکبار اعلام به پدید آورنده، می تواند راسا نسبت به تجاری سازی یا فروش یا واگذاری آن اقدام نماید.

۵-۲- فرایند تخصیص مالکیت حاصل از دارایی فکری

فرایند اجرایی تخصیص مالکیت حاصل از دارایی فکری به صورت زیر می باشد.

۵-۲-۱- اعلام به دانشگاه و ثبت اطلاعات دارایی فکری

افرادی که فعالیت آنها با استفاده از امکانات، تجهیزات و یا با کمک بودجه دانشگاه، منجر به نوعی از دارایی فکری، گردد موظفند در اسرع وقت و قبل از هر گونه افشای اطلاعات مربوط برای سایرین و یا اقدام به ثبت و نشر آنها، واحد مسئول مالکیت فکری دانشگاه را در جریان قرار داده و اطلاعات مربوط را برای آن واحد افشا نموده و هماهنگی های لازم را با آن واحد بعمل آورند. رعایت این امر در قراردادهای همکاری و یا قراردادهای مربوط به واگذاری امتیاز بهره‌برداری از دارایی فکری مورد تاکید قرار می‌گیرد. این افشا نباید به صورت عمومی باشد، چراکه شش ماه پس از افشای عمومی، قابلیت ثبت نخواهد داشت.

تبصره ۱: افشای اطلاعات مربوط به اختراعات و نوآوریها برای دانشگاه باید به صورت شرحی مکتوب، دقیق، کامل و جامع باشد بطوریکه بر اساس اطلاعات ارائه شده، دستیابی به نتایج حاصله قابل تکرار باشد. این افشا باید حاوی مواردی مانند عنوان، نام مخترع، توضیح، نام و مشخصات حامی خارج از دانشگاه، تاریخ پایان مرحله پژوهش و طراحی و تاریخ بکارگیری و منطبق با دستورالعمل ها و فرایندهای تدوین شده نیز باشد.

تبصره ۲: افشای اطلاعات و انتشار دستاوردهای فعالیتهای پژوهشی که قابلیت ثبت به عنوان اختراع را دارند باید بعد از اقدام جهت ثبت اختراع در مراجع قانونی توسط دانشگاه یا اعلام کتبی دانشگاه مبنی بر عدم تمایل به ثبت اختراع صورت گیرد. در صورت افشا به شکل مقاله در مجلات، مخترع سه ماه فرصت دارد

برای ثبت داخلی اقدام نماید. بعد از این مدت، دانشگاه برای ثبت و بهره‌برداری از داریی های فکری مختار خواهد بود.

تبصره ۳: چنانچه منافعی از ثبت اختراع یا انتشار آن از طریق مقاله و غیره متوجه محقق یا مخترع شود بایستی دانشگاه را مطلع نماید.

تبصره ۴: چنانچه دانشگاه یا مخترع نتواند و یا تمایلی برای مشارکت در ثبت، کسب مجوزهای لازم و یا بهره‌برداری از داریی فکری نداشته باشد، می تواند حقوق خود را طی موافقت‌نامه ای به طرف مقابل واگذار نماید که جزئیات آن در مذاکرات بین دانشگاه و مخترع تعیین و به صورت مکتوب تدوین خواهد شد.

تبصره ۵: در صورتیکه طرح حاصل یک کار تحقیقاتی مصوب یا نتیجه رساله دکترا یا پایان نامه کارشناسی ارشد و یا پروژه دانشجویی در دانشگاه باشد، در صورتیکه بصورت رساله منتشر شده یا پس از کسب مجوزهای لازم از دانشگاه بصورت مقاله منتشر شود و در عین حال قابلیت ثبت اختراع داشته باشد مخترع/مخترعان موظفند پس از انتشار، فوراً واحد مالکیت فکری دانشگاه را در جریان قرار داده و چنانچه طی ۶ ماه پس از پایان طرح یا ۳ ماه پس از دفاع پایان نامه یا انتشار بصورت مقاله، اقدامی از طرف آنان صورت نگیرد، دانشگاه پس از اعلام کتبی به مخترع اصلی، می تواند راساً برای ثبت اختراع اقدام نماید.

تبصره ۶: در راستای تشویق افرادی که فعالیت آنها با امکانات، تجهیزات و بودجه دانشگاه منجر به نوعی از داریی فکری گردیده جهت ارائه جزئیات داریی مذکور به دانشگاه و ثبت مشترک آنها، دانشگاه می‌تواند حمایت‌های ویژه‌ای نظیر مشاوره تخصصی و تادیه هزینه‌های ثبت برای این افراد در نظر گیرد.

۵-۲-۲- تعیین درصد سهم در گواهی ثبت اختراع

تعیین درصد سهم در گواهی ثبت اختراع در اختیار کمیته مالکیت فکری دانشگاه می‌باشد که چهارچوب پیشنهادی به صورت زیر است:

سرمایه گذار	دانشگاه (کلیه موارد حداقل ۵ درصد)	مخترع/مخترعان
دانشگاه تمام هزینه طرح را تقبل نماید	تا ۶۰٪	از ۴۰٪
دانشگاه وام یا تسهیلات را در اختیار نوآور	تا ۳۰٪	از ۷۰٪

قراردهد		
اختراع ناشی از قرارداد ارتباط با صنعت یا سایر روشهای تامین مالی باشد	تا ۲۰٪	از ۸۰٪
مشارکت و حمایت مراکز رشد و یا پارکهای علم و فناوری دانشگاههای علوم پزشکی در اختراع	تا ۵۰٪	از ۵۰٪

تبصره ۱: در صورتیکه سرمایه گذار غیر از دانشگاه اصلی محل تحقیق باشد یا در انجام آن چند دانشگاه یا مراکز مختلف سهمیم باشند نسبت سهم دانشگاه در جدول فوق بر اساس تایید کمیته مالکیت فکری دانشگاه تقسیم و تعیین خواهد شد.

تبصره ۲: این سهم بندی تاثیری در میزان و جزئیات سایر قراردادها از جمله پرداخت حق امتیاز در قالب قراردادهای منعقد شده با مراکز رشد و پارکهای علم و فناوری نخواهد داشت.

۵-۲-۳- تعیین درصد سهم در منافع حاصل از تجاری سازی

چنانچه مخترعان برای تجاری سازی اقدام نمایند، سهم دانشگاه با نظر شورای فناوری حداکثر تا ۲۰٪ خواهد بود. لیکن درصد سهم هریک از مخترعان نیز بر اساس توافق آنان تعیین می شود، در صورت عدم وجود توافق، درصد سهم به نسبتی که در گواهی ثبت اختراع قید شده است تقسیم می شود.

چنانچه دانشگاه برای تجاری سازی اقدام نماید، سهم دانشگاه با نظر شورای فناوری به حداقل ۵۰٪ افزایش خواهد یافت. سهم باقیمانده به نسبت تعیین شده در گواهی ثبت اختراع بین مالکین تقسیم خواهد شد.

تبصره ۱: تصمیم گیری در مورد تعیین دقیق سهم مربوط به هر یک از ذی نفعان در بندهای فوق، با توجه به معیارهایی مانند میزان اتکای اختراعات و نوآوریهای حاصله بر امکانات و منابع دانشگاه و یا فکر مخترع و همچنین توجه به شرایط اقتصادی، بر عهده کمیته مالکیت فکری می باشد.

تبصره ۲: کمیته مالکیت فکری می تواند ضمن تعیین درصدهای فوق، در صورتیکه درآمد حاصله، از میزان معینی بالاتر باشد درصد سهم مخترعان را کمتر تعیین نماید. سقف درآمد و درصد مربوطه توسط کمیته مالکیت فکری تعیین خواهد شد.

تبصره ۳: چنانچه مخترع به واحد دیگری منتقل گردد و یا همکاری وی با دانشگاه خاتمه یابد، سهم متعلق به وی همچنان پرداخت می گردد، مگر اینکه به نحو دیگری در قرارداد همکاری مشخص شده باشد.

تبصره ۴: برای تشویق دانشجویان دانشگاه مخترع دارایی فکری که از مزایای تحصیل رایگان استفاده نمی‌کنند با توجه به شهریه پرداختی، با نظر کمیته مالکیت فکری، سهم بیشتری از درآمدهای حاصله منظور می‌گردد.

۵-۲-۴- تقسیم منافع حاصل از سایر مصادیق مالکیت فکری

۱- در خصوص طرح پژوهشی یا فناوری که با سرمایه‌گذاری دانشگاه انجام شده و به نتیجه رسیده است، امتیاز آن متعلق به دانشگاه خواهد بود و مجری طرح در منافع حاصل از آن مشارکت خواهد داشت. در صورتیکه طرح با سرمایه فرد به نتیجه رسیده باشد و برای تکمیل آن نیازی به سرمایه‌گذاری مجدد باشد، منافع حاصل از آن به میزان مشارکت دانشگاه در تکمیل طرح و سرمایه‌گذاری آن بر اساس قرارداد تعیین خواهد شد.

۲- در خصوص آثار مکتوب و رساله‌های مربوط به مقاطع تحصیلی دانشگاهی طبق تعهدی که در قرارداد طرح‌های پژوهشی قید می‌شود حق نشر و تکثیر و درآمدهای حاصل از آنها متعلق به دانشگاه می‌باشد ولی حقوق معنوی پدیدآورنده محفوظ خواهد بود.

تبصره ۱: چنانچه در جریان انجام طرح، پایان‌نامه یا رساله‌ای، اختراع یا محصولی حاصل آید، طبق مقررات مربوط به اختراع عمل خواهد شد.

تبصره ۲: در صورتیکه در قرارداد پژوهشی نحوه تقسیم منافع یا جزئیات آن مشخص نشده باشد تصمیمات کمیته مالکیت فکری ملاک عمل خواهد بود.

تبصره ۳: در خصوص سایر آثار مکتوب هنری، نرم‌افزارها، نشان تجاری و سایر مصادیق مالکیت فکری، کمیته مالکیت فکری با توجه به نقش دانشگاه و پدیدآورنده در ایجاد دارایی فکری، در مورد سهم آنها تصمیم‌گیری خواهد نمود.

۵-۳- داوری اختراعات

الف) داوران موظف به گذراندن دوره‌های آموزشی برگزار شده توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دریافت می‌باشند.

ب) تنها داورانی که موفق به دریافت گواهینامه این دوره‌های آموزشی شده‌اند، مجازند داوری اختراعات را انجام دهند.

ج) داوری بر حسب فرمت ارائه شده از طرف وزارت بهداشت انجام خواهد شد.

د) لازم است یک قرارداد محرمانه عدم افشا میان دانشگاه و داوران دارای صلاحیت منعقد شود.

ه) داوران در طول مدت داوری اجازه ثبت اختراع نخواهند داشت.

و) هزینه داوری: هزینه داوری توسط هیات امنای دانشگاه تعیین خواهد شد.

ز) داورانی که مرتکب تخلف در زمینه داوری گردند طبق سایر تخلفات کارمندان یا اعضاء هیات علمی رسیدگی خواهد شد.

۴-۵- حل و فصل اختلافات

الف) در متن قراردادهای، قوانین ملی و نیز دادگاههای ایران (و قراردادهای خارجی و دادگاههای مورد توافق طرفین) به عنوان قوانین و مراجع رسیدگی به اختلافات مشخص می گردند.

ب) دفتر ثبت اختراع، نوآوری و مالکیت فکری، سازوکار حل و فصل اختلافاتی که ممکن است بین دانشگاه، مخترع و یا حامی پیش آید را فراهم می سازد.

ج) در صورت بروز اختلاف نظر بین محقق و دانشگاه، مسأله بایستی به کمیته داوری تصمیم گیری شامل: نماینده محقق (مورد پذیرش دانشگاه)، نماینده از طرف دانشگاه، مورد پذیرش محقق و یک نفر داور مرضی الطرفین (به معرفی معاون تحقیقات و فناوری) ارجاع داده شود. در صورتی که کمیته حداکثر طی یکسال به تصمیم قطعی نرسد، محقق می تواند مراتب را از مراجع قانونی پیگیری نماید.

د) در صورتیکه فراغت از تحصیل دانشجو و یا ارتقاء محقق منوط به انتشار مقاله ای باشد که توسط این کمیته منع شده است، با اعلام نظر کمیته امتیازات مربوطه تعیین و اعلام می گردد.

۵-۵- اجرای دستورالعمل

این خط مشی بر تمام افراد شاغل در دانشگاه (اعم از اعضای هیات علمی، کارکنان، کارشناسان، تکنسینها و دانشجویان) و بطور کلی هر فردی که از تسهیلات، اعتبار و امکانات این دانشگاه (که در راستای انجام یک فعالیت در طی زمان معینی که با دانشگاه همکاری دارد) استفاده نماید، حاکم می باشد که در چارچوب قراردادهای پژوهشی، تعهدنامه ای مبنی بر قبول و رعایت مفاد این خط مشی امضا می شود و هرگونه دستاوردی در طی این فعالیت اعم از داده، اختراع، وسیله و مشابه این را شامل می شود.

کلیه قراردادهای، منطبق با این خط مشی و سیاستگذاری دانشگاه خواهد بود. این خط مشی با قوانین بالادستی، قوانین ملی و تعهدات بین المللی کشور منطبق بوده و در صورت تغییر در آنها، مورد بازنگری قرار

گرفته و توسط کمیته ثبت اختراع و مالکیت فکری معاونت تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت بررسی و تایید خواهد شد.

این دستورالعمل فرایند کاری دانشگاههای علوم پزشکی در ارتباط با ثبت اختراع حاصل از تحقیقات و سایر فعالیت‌های فکری تحت نظارت کمیته تخصصی مالکیت فکری، اختراعات و نوآوری وزارت بهداشت را شامل می‌شود و از تاریخ ۱۳۹۷/۹/۱ به مدت ۱ سال لازم‌الاجرا خواهد بود و کلیه افرادی که در مراحل از کار تحقیقاتی خود از منابع یا تسهیلات دانشگاه استفاده نموده‌اند را شامل می‌شود.

پایان استناد